НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Навчально-науковий інститут громадського здоров'я та профілактичної медицини
Кафедра гігієни, екологічного та професійного здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця
з науково-педагогічної та навчальної роботи,
доктор медичних наук, професор
Олег ВЛАСЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГОСПІТАЛЬНА ГІГІЄНА. ПРОФІЛАКТИКА ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я»

(Варіативна дисципліна)

Освітній рівень:	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань:	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність:	I2 «Медицина»
Освітня програма:	«Медицина»

2026 - 2027 навчальний рік

UB
НМУ імені О.О.Богомольця
№402/л-1 від 02.09.2026
Власенко О.М. (Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи) 02.09.2026 11:44

Робоча програма навчальної дисципліни **«Госпітальна гігієна. Профілактика та зміцнення здоров'я»** для студентів 1 курсів Навчально-наукового інституту медицини та ФПЛЗСУ за напрямом підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності І2 «Медицина».

Розробники програми:

Кафедра гігієни, екологічного та професійного здоров'я:

зав. кафедри, професор, д.мед.н., академік НАМН України, О.П. Яворовський; доц., к.мед.н., доц. Т.О. Зінченко; д.мед.н., проф. Паустовський О.П.; к.мед.н., доц. Зенкіна В.І.; к.мед.н., доц. Брухно Р.П.; к.мед.н., доц. Веремей М.І.; PhD, ас. Рябовол В.М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри гігієни, екологічного та професійного здоров'я

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової методичної комісії з гігієнічних дисциплін

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Завідувач кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я, академік НАМН України, д.мед.н., професор — О.П. Яворовський

Голова Циклової методичної комісії гігієнічних дисциплін, д.мед.н, професор — В.Г. Бардов

Гарант освітньої (освітньо-професійної) програми д.мед.н., професор — В.С. Мельник

Начальник відділу навчально-методичної роботи, ліцензування та акредитації, PhD, доцент — І.І. Кучеренко

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВК 1.16 «ГОСПІТАЛЬНА ГІГІЄНА. ПРОФІЛАКТИКА ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я»

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітній рівень</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>Денна форма навчання</th><th>Заочна форма навчання</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань: I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»</td><td rowspan="2">Нормативна</td><td rowspan="2">–</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки: Магістр</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Спеціальність: I2 «Медицина»</td><td rowspan="2">Рік підготовки – 1-ий</td><td rowspan="2">–</td></tr>
<tr><td>Змістовних модулів – 3</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td rowspan="2">Семестр – I-й або II-й</td><td rowspan="2">–</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість кредитів/годин – 3/86</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студентів – 2-4</td><td rowspan="4">Освітній кваліфікаційний рівень: Магістр медицини</td><td>Лекції: 6 год;</td><td rowspan="4">–</td></tr>
<tr><td>Практичні: 20 год;</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота: 64 год;</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: Диф.залік</td></tr>
</table>

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Госпітальна гігієна. Профілактика та зміцнення здоров'я» є: формування у майбутніх фахівців знань, умінь і компетенцій для забезпечення ефективного управління

охороною праці в медичній галузі, створення сприятливих умов лікарняного середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими й іншими нормативно-правовими актами, забезпечення збереження життя, здоров’я і працездатності у виробничих умовах з застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, спрямованих на профілактику нещасних випадків, виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Госпітальна гігієна. Профілактика та зміцнення здоров'я” є забезпечення збереження життя, здоров’я і працездатності медичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, спрямованих на профілактику виробничого травматизму, виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань, а також (при можливості) і зміцнення здоров'я.

Результати навчання: формування культури особистості, майбутнього лікаря на засадах гуманізму та загальнолюдських цінностей, за умов оволодіння базовим набором загальних та спеціальних компетентностей, теоретико-методологічними знаннями з дисципліни та практичними вміннями і навичками.

Студент має

знати:

- закони та нормативні документи щодо охорони праці згідно свого фахового спрямування;
- основи організації охорони праці в галузі охорони здоров'я;
- небезпечні та шкідливі чинники лікарняного середовища;
- класифікацію праці медичних працівників;

- правила безпеки в різних структурних підрозділах закладів охорони здоров’я (ЗОЗ);
- причини виникнення та класифікацію нещасних випадків, аварій, гострих та хронічних професійних хвороб (отруєнь);
- засоби та заходи щодо попередження шкідливої та небезпечної дії чинників виробничого середовища та трудового процесу;
- правила виробничої безпеки під час виконання медичними працівниками професійних обов’язків;
- закони та нормативні документи щодо охорони праці жінок, підлітків та людей старших вікових груп;
- сучасні підходи до аналізу нещасних випадків та професійних захворювань (отруєнь) у закладах охорони здоров'я (ЗОЗ);
- мету, етапи та методику проведення попередніх та періодичних медичних оглядів;
- заходи щодо профілактики інфекцій, що виникають в ЗОЗ, як складових охорони праці в медицині та заходи зміцнення здоров'я медичних працівників.

вміти:

- вести документацію з охорони праці в структурному підрозділі ЗОЗ;
- розробляти інструкції з охорони праці;
- здійснювати контроль за дотриманням правил охорони праці в структурних підрозділах ЗОЗ;
- трактувати результати оцінювання важкості, напруженості, шкідливості та небезпечності праці медичних працівників та використовувати їх для профілактики виникнення нещасних випадків та професійних захворювань (отруєнь), виробничо обумовлених захворювань в ЗОЗ;
- користуватися гарантіями прав громадян на охорону праці;
- організувати розслідування нещасного випадку на робочому місці;

- організувати атестацію робочих місць;
- забезпечити дотримання правил виробничої безпеки
- при встановленні причин виникнення нещасних випадків розробляти та впроваджувати заходи щодо їх усунення;
- розробляти та впроваджувати організаційні, технічні заходи щодо поліпшення безпеки праці медичних працівників;
- розробити методичне забезпечення та провести навчання, перевірку знань з питань охорони праці працівників ЗОЗ;
- надати допомогу та консультації медичним працівникам з практичних питань створення безпечних умов праці;
- застосовувати методику статистичного аналізу нещасних випадків та професійних захворювань (отруєнь), виробничо обумовлених захворювань у ЗОЗ;
- розробляти оптимальні режими праці;
- обґрунтовувати та впроваджувати оздоровчі санітарно-гігієнічні та санітарно-протиепідемічні заходи щодо створення безпечних умов праці.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Оцінювання навчальної діяльності студентів регламентовано Положенням про «Порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця» (протокол засідання Вченої ради НМУ імені О.О. Богомольця № 4 від 28.11.2023 р.).

Критерієм успішного проходження студентом підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів навчання на практичному занятті здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми, передбачає 100% опитування студентів групи, та оцінювання усіх складових

елементів заняття – тестового контролю, вирішення ситуаційних завдань, письмове виконання завдань в процесі підготовки до практичного заняття.

За кожний етап заняття студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2» балів, із яких викладач визначає середню арифметичну оцінку, та виставляє у вигляді традиційної оцінки, округлюючи за математичними правилами 1-4 після коми у бік зменшення, 5-9 – у бік збільшення оцінки.

Оцінка «5» виставляється у випадку, коли студент дає вичерпна точні та ясні відповіді без будь-яких додаткових питань; відповідає матеріал без помилок і неточностей; виконує запропоновані ситуаційні завдання без помилок та за різних умов, вірні відповіді в тестах - 90% -100%.

Оцінка «4» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання відповідає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; виконує запропоновані ситуаційні завдання за стандартними умовами, помиляється коли виникають зміни в ситуації але може виправитись самостійно при задаванні додаткових питань, вірні відповіді в тестах - 75%-89%.

Оцінка «3» ставиться студентові на основі його знань основного змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння, дає відповіді за допомогою навідних питань, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. не в повному обсязі може виконати ситуаційні завдання, але за наявності корегуючих дій викладача, успішно долає практичні завдання, вірні відповіді в тестах - не менще ніж 60%-74%

Оцінка «2» виставляється у випадках, коли знання студента не відповідають вимогам оцінки «3 бали»; в тестовому контролі правильні відповіді складають 59% та менше.

Оцінювання дисципліни в цілому здійснюється з врахуванням загальної кількості балів (за всі форми навчальної діяльності), набраної студентом при засвоєнні тем з дисципліни.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРЕДИТ ECTS – 3, ВСЬОГО ГОДИН – 90, ЛЕКЦ. – 6, ПРАКТ.- 20, СРС – 64

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	СРС
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці в галузі охорони здоров'я				
Тема 1. Лікарняне середовище. Профілактика негативного впливу на медичних працівників і пацієнтів	7	1	2	4
Тема 2. Методологія управління системою охорони здоров'я: ідентифікація, оцінка та керування ризиків	6	-	2	4
Разом за змістовим модулем 1	13	1	4	8
Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в основних структурних підрозділах ЗОЗ та оцінка стану працездатності медичних працівників.				
Тема 3. Особливості перебування пацієнтів і умови праці персоналу в основних відділеннях ЗОЗ	10	-	2	8
Тема 4. Методика фізіолого-гігієнічної оцінки професії лікаря Ергономічні вимоги до робочого місця медичного персоналу	7	1	2	4
Тема 5. Методи виявлення хронічної втоми і професійного вигорання медичних працівників. Шляхи збереження працездатності. Методика розробки раціональних режимів праці і відпочинку	11	1	2	8
Разом за змістовим модулем 2	28	2	6	12
Змістовий модуль 3. Оцінка стану здоров'я медичних працівників та профілактика негативного впливу лікарняного середовища на них та пацієнтів				
Тема 6. Методи оцінки здоров'я здорової людини	10	-	2	8

Тема 7. Завдання і методи здійснення інфекційного контролю як складової безпеки лікарняного середовища	11	1	2	8
Тема 8. Заходи та засоби з запобігання зараженню персоналу та пацієнтів найрозповсюдженішими інфекційними хворобами	11	1	2	8
Тема 9. Правила поводження з медичними відходами та екологічна безпека в ЗОЗ	8	-	2	6
Тема 10. Профілактика шкідливої та небезпечної дії факторів лікарняного середовища на організм пацієнтів та медичних працівників	9	1	2	6
Разом за змістовим модулем 3	45	3	16	32
Всього:	**90**	**6**	**20**	**64**

Аудиторне навантаження – 33,3%; СРС – 66,6%.

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№	Тема лекцій	Кількість годин
1.	Пріоритетні проблеми безпеки медичних працівників і пацієнтів. Безпечне лікарняне середовище - запорука безпечного госпітального середовища і якості медичної допомоги	1
2.	Профілактика синдрому вигорання та хронічної втоми. Заходи, спрямовані на підвищення працездатності людини та профілактику захворювань	1
3.	Оцінка ризиків дії чинників лікарняного середовища та управління ризиками для створення безпечного лікарняного середовища	1
4.	Гігієна закладів охорони здоров’я, їх планування та устаткування	1
5.	Гігієнічні аспекти профілактики нозокоміальних інфекцій	1
6.	Наукові основи раціонального, превентивного, лікувально-дієтичного та лікувально-профілактичного харчування	1
	Всього	***6***

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин
1.	Лікарняне середовище і його складові. Основи безпеки персоналу та пацієнтів.	2
2.	Методологія управління системою охорони здоров'я: ідентифікація, оцінка та керування ризиків.	2
3.	Особливості перебування пацієнтів і умови праці персоналу в основних відділеннях ЗОЗ.	2
4.	Методика фізіолого-гігієнічної оцінки професії лікаря. Ергономічні вимоги до робочого місця медичного персоналу.	2
5.	Методи виявлення хронічної втоми і професійного вигорання медичних працівників. Шляхи збереження працездатності. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку.	2
6.	Методи оцінки здоров'я здорової людини.	2
7.	Завдання і методи здійснення інфекційного контролю як складової безпеки лікарняного середовища.	2
8.	Заходи та засоби з запобігання зараженню персоналу та пацієнтів найрозповсюдженішими інфекційними хворобами.	2
9.	Правила поводження з медичними відходами та екологічна Безпека в ЗОЗ.	
10.	Профілактика шкідливої та небезпечної дії факторів лікарняного середовище на організм пацієнтів і медичних працівників.	2
	Всього	***20***

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (навчальним планом не передбачені)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять.	60
2.	Методика організації та проведення медичних оглядів працівників закладів охорони здоров'я	4
	Всього	64

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді написання індивідуальної самостійної роботи студентів (ІСРС) за тематикою дисципліни, що вивчається, у межах кожного змістового модулю (реферати, есе, доповіді, презентацій та виступи на засіданнях круглого столу, конференціях; публікація тез та статей) шляхом обґрунтованого аналізу матеріалів підручників, посібників, монографій та іншої друкованої наукової літератури.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни «Госпітальна гігієна. Профілактика та зміцнення здоров'я» використовується комплекс педагогічних методів: інтерактивний, словесний, діалоговий, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький та інші.

Проблемний метод навчання націлений на формування у студенів здатності до діалогу, вміння відстоювати свою власну думку; бесіда спонукає студентів міркувати, аналізувати та відтворювати раніше отримані знання; метод «мікрофону» дає можливість кожному студенту швидко, по черзі відповісти на запитання чи висловити свою думку; метод «мозковий штурм» спонукає студентів проявити уяву і творчість, допомагає знайти кілька рішень з означеної теми шляхом вільного вираження думок тощо.

Видами навчальної діяльності студента, згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна робота студентів.

12. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий, дистанційний; попередній контроль (діагностика вихідного рівня знань студентів); поточний

контроль (діагностика якості засвоєння матеріалу студентами з окремих тем); залік (загальна діагностика якості знань та навичок студентів у відповідності до гуманітарної компоненти підготовки фахівців магістерського рівня).

Форма підсумкового контролю успішності навчання: для студентів проводиться у формі диференційного заліку та здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому занятті з модуля.

До заліку допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та пропустили не більше 10 годин (включно лекції) та відвідали 75% навчальних аудиторних занять. Допуск у бальному вираженні не встановлюється.

Диференційний залік у вигляді окремого заняття кафедра не проводить.

Загальну суму балів для студентів медичних факультетів розраховують на підставі оцінок за традиційною шкалою, виставлених під час вивчення модуля (за кожне заняття), обчислюється середнє арифметичне (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, що ділиться на максимальну традиційну оцінку, а саме “5”, і множиться на максимальний бал за поточну навчальну діяльність, а саме 200 за формулою:

СА/5.200

Заохочувальні бали за рішенням кафедри можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентами, які мають наукові публікації, або зайняли призові місця за участь в олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України виконання індивідуальної роботи, у сумі не більше 200 балів. Залік відбувається під час останнього практичного заняття.

Оцінювання знань з дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)

155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Мінімальний бал, що свідчить про успішне опанування дисципліни, дорівнює 111. Максимальна кількість балів – 200.

Список запитань та практичних навичок до кінцевого контролю

Список запитань

Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці в галузі охорони здоров'я.

1. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці: охорона праці, умови праці, шкідливий виробничий фактор, небезпечний виробничий фактор, безпечні умови праці, робоче місце, техніка безпеки тощо.
2. Суб’єкти і об’єкти охорони праці.
3. Сучасний стан охорони праці в Україні.
4. Загальні питання охорони праці в галузі охорони здоров'я.
5. Поняття «лікарняне середовище»
6. Складові частини лікарняного середовища.
7. Поняття «безпечне лікарняне середовище» та його складові частини.
8. Класифікація небезпек лікарняного середовища.
9. Небезпеки лікарняного середовища біологічного характеру.
10. Небезпеки лікарняного середовища психофізіологічного характеру.
11. Небезпеки лікарняного середовища хімічного характеру.
12. Небезпеки лікарняного середовища фізичного характеру.

13. Небезпеки лікарняного середовища соціального характеру.

14. Взаємодія окремих складових лікарняного середовища між собою та з навколишнім середовищем.

15. Модель безпечного лікарняного середовища.

16. Основні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та трудового процесу в закладах охорони здоров'я (ЗОЗ).

17. Поняття про ризик та його види в охороні праці.

18. Порівняльна характеристика існуючих методів розрахунку професійних ризиків.

19. Категорії ризику та фактори, що їх обумовлюють.

20. Особливості сучасної системи управління охороною праці в ЗОЗ та її основні складові.

21. Мета проведення оцінки ризиків несприятливої дії на медичних працівників виробничого середовища і трудового процесу та заходи її досягнення.

22. Основні етапи проведення оцінки ризиків на робочому місці медичного працівника.

23. Принципи пріоритетності запобігання виникнення небезпечних ситуацій.

24. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.

Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в основних структурних підрозділах ЗОЗ та оцінка стану працездатності медичних працівників

25. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.

26. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного перевантаження медичних працівників. Наукова організація праці в ЛПЗ. Раціональна організація робочого місця та меблів. Основні шляхи запобігання виникнення втоми.

27. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Вимоги до мікроклімату.

28. Заходи щодо зниження несприятливої дії шуму, вібрації, ультразвуку.

29. Вимоги до виробничого освітлення робочих місць медичних працівників.

30. Вимоги до ультрафіолетового випромінювання, електромагнітних полів радіочастот та лазерного випромінювання на робочих місцях медичних працівників.

31. Вимоги до відеотерміналів і персональних ЕОМ.

32. Вимоги до іонізуючого випромінювання медичних і фармацевтичних працівників.

33. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Шляхи попередження забруднення повітря робочої зони шкідливими хімічними речовинами.

34. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.

35. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.

36. Організація повітрообміну в приміщеннях ЗОЗ, вентиляція.

37. Норми робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров’я. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

38. Методика фізіолого-гігієнічної оцінки професії. Застосування методики на прикладі професії лікаря.

39. Визначення термінів професіографія і професіограма, ергономіка. Виробнича ергономіка – завдання і мета. Методи ергономічних досліджень.

40. Загальні ергономічні вимоги до організації робочих місць. Поняття про робочу позу, робочі рухи та зони досяжності.

41. Поняття про робочу зону і постійне/непостійне робоче місце працівника.

42. Загальні ергономічні вимоги до організації робочих місць медичного персоналу.

43. Фізіолого-гігієнічні і ергономічні вимоги до організації робочого місця лікаря-хірурга та лікаря загальної практики (сімейного лікаря).

Змістовий модуль 3. Оцінка стану здоров'я медичних працівників та профілактика негативного впливу лікарняного середовища на них та пацієнтів

44. Визначення поняття «здоров’я», його складові частини, фактори, що на нього впливають, рівні здоров’я.

45. Значущість здоров’я людини для життя і професійної діяльності.

46. Складові здоров’я та методи їх оцінки.

47. Визначення поняття «норма» в оцінці здоров’я.

48. Поняття «патологічний процес» та «хвороба».

49. Методи оцінки фізичного розвитку.

50. Методи оцінки функціонального стану органів та систем людського організму.

51. Використання при оцінці здоров’я методу сигмальних відхилень, процентильного методу, методу індексів.

52. Ростовий індекс Брока, життєвий та силовий індекси.

53. Значення Індексу Кетле, методика його розрахунку.

54. Методи оцінки стану серцево-судинної системи, методика проведення проби Руф'є.

55. Методи оцінки стану дихальної системи, методика проведення проб Штанге, Генчі.

56. Методика визначення біологічного віку, можливі відмінності його від календарного віку.

57. Критерії оцінки біологічного віку.

58. Методика визначення та оцінки біологічного віку.

59. Методика визначення та оцінки біологічного віку людини за В.П. Войтенко.

60. Методика визначення та оцінки біологічного віку людини за В.Г. Коробейниковим.

61. Основні напрями створення безпечних умов праці медичних працівників.

62. Етапи профілактики захворювань у населення (первинна, вторинна, третинна).

63. Профілактика громадська та індивідуальна.

64. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови закладів охорони здоров'я.

65. Засоби колективного захисту.

66. Вимоги до засобів колективного захисту.

67. Заходи та засоби профілактики шкідливої та небезпечної дії фізичних чинників в ЗОЗ.

68. Заходи та засоби профілактики шкідливої та небезпечної дії хімічних чинників в ЗОЗ.

69. Заходи та засоби профілактики шкідливої та небезпечної дії біологічних чинників в ЗОЗ.

70. Заходи щодо зниження нервово-емоційного напруження і раціоналізації трудового процесу.

71. Засоби індивідуального захисту. Класифікація.

72. Правила використання медичних рукавичок та помилки, які часто виникають при цьому.

73. Медичні маски, їх види та призначення.

74. Правила безпечного використання медичних масок.

75. Респіратори медичного застосування, їх характеристики.

76. Правила безпечного використання респіраторів в ЗОЗ.

77. Засоби індивідуального захисту органу зору медичного працівника.

78. Правила безпечного використання засобів індивідуального захисту органу зору.

79. Медичний одяг, його функції та особливості застосування.

80. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.

81. Порядок одягання та знімання засобів індивідуального захисту.

Список практичних навичок

1. Використання вимог законодавчих та нормативних документів для впровадження методів та засобів системи охорони праці працівників закладів охорони здоров'я (ЗОЗ).
2. Виявлення шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища та трудового процесу на робочих місцях медичних працівників.
3. Оцінювання організації трудового процесу, робочого місця, меблів, медичного обладнання та приладів в ЗОЗ.
4. Прогнозування можливості виникнення професійних, виробничо обумовлених захворювань, нещасних випадків, аварійних ситуацій в ЗОЗ.
5. Визначення інтенсивності контакту медичного працівника з небезпекою, імовірність виникнення небезпечної події, ступінь її важкості та можливих наслідків її.
6. Розрахування ступеню базового ризику небезпеки на робочому місці медичного працівника.
7. Здійснення оцінки умов праці за показниками шкідливості і небезпечності виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
8. Обґрунтовування та розробка плану заходів з оздоровлення умов праці медичних працівників і контроль ефективності їх впровадження
9. Проведення контролю за дотриманням правил особистої гігієни і використання засобів індивідуального захисту медичних працівників.
10. Проведення розслідування та обліку нещасних випадків, гострих та хронічних професійних захворювань, випадків травматизму в медичній галузі.
11. Визначення біологічного віку медичних працівників.
12. Застосування заходів та засобів з запобігання зараженню персоналу ЗОЗ та пацієнтів найрозповсюдженими інфекційними хворобами.
13. Вміння правильно одягати та безпечно знімати оглядові та стерильні медичні рукавички, медичні маски, респіратори.
14. Демонстрація послідовності і правильності одягання та знімання засобів індивідуального захисту для: I, II та III ступенів захисту.

12. ПОЛІТИКА КУРСУ:

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Навчальна література (підручники, посібник, практикум та методичні вказівки, розроблені співробітниками кафедри);

Дидактичний та демонстраційний матеріали (плакати, макети, прилади, робочий зошит, схеми, відео- й аудіо-записів тощо, призначених для супроводу навчального процесу).

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Практична охорона праці в медичній галузі / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін. . – К. : ВСВ "Медицина", 2023. – 399 с.

2. Охорона праці в медичній галузі: підручник / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін. . – К. : ВСВ "Медицина", 2021. – 488 с.

Допоміжна:

1. Охорона праці в галузі. Працеохоронні ділові ігри / Є. Марчиниша, О. Войналович. – К.: ТОВ " Університетська книга", 2021. – 200 с.

2. Наказ МОЗ України від 03.08.2021 №1614 «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах / закладах надання соціальних послуг / соціального захисту населення».

3. World Health Organization. (2024). Global action plan and monitoring framework for infection prevention and control (2024–2030). Geneva: World Health Organization.

4. World Health Organization. (2026). Guidelines for the prevention of bloodstream infections and other infections associated with the use of intravascular catheters. Geneva: WHO.

5. NHS England. (2026). National Infection Prevention and Control Manual (NIPCM) for England. Version 2.12. London: Department of Health and Social Care.

6. World Health Organization. (2023). Environmental cleaning and infection prevention and control in health care facilities: Trainer's guide. Geneva: WHO.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба України з питань праці http://dsp.gov.ua/.
2. Всесвітня організація охорони здоров'я http://www.who.int/en/.
3. Міжнародна організація праці http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm.
4. Портал Likar.nmu https://likar.nmu.kiyv.ua